

ЧИ ДО ВПОДОБИ ЛІСУ ТАКІ ГОСТІ?

Принади літа

Скоро літо! Можна буде цілий день бавитися на свіжому повітрі, милуватися яскравими квітами та зеленим листям, ніжитися на теплому пісочку біля річки чи ставка, ловити сонячних зайчиків, ласувати соковитими ягодами та фруктами.

- *А які принади літа найбільше до вподоби вам?*
- *Яке ваше улюблене літнє заняття?*
- *Що цікавого дізнатися саме влітку?*

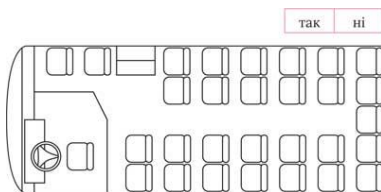
Джмелик і його друзі понад усе люблять прогулянки до лісу. От і вирішили влаштувати там пікнік: узяли з собою різні страви та напої і пішли на автобус.

Пригадайте, чи є поряд ліс. Можливо варто усім разом піти в похід? Збираймося!

Завдання з робочого зошита (частина 4, завдання 4, с. 75)

Діти поїдуть на екскурсію шкільним автобусом разом з учителькою та трьома батьками. Мар'янка хоче взяти з собою старшу сестричку. Чи можливо здійснити цей задум, якщо кожен пасажир має сидіти на окремому місці? Розгляньте схему автобуса та дайте відповідь на запитання.

Гаяльвіна-нечупара

Ось друзі й у лісі. І одразу стали шукати простору гаяльвінку. Найкраще місце — біля річки! Проте тут вже хтось є. Троє хлопчаків облюбували й собі цю гаяльвіну. Та це не біда!

— Разом відпочивати навіть цікавіше! — весело вигукнув Джмелик, а друзі з ним погодилися.

Підійшли ближче, щоб познайомитися, і зрозуміли, що зустріли не зовсім чемних туристів. Адже хлопці порушували дуже важливі правила поведінки в лісі! Діти, ви вже здогадалися, які?

Нотка одразу поспішила до хлопчика з магнітофоном. З динаміків лунала гучна весела музика, заглушаючи чудові звуки природи. Хлопці раділи та підспівували, забувши, що влітку в лісі не можна галасувати, оскільки це пора виведення потомства у птахів і тварин. А гучні звуки шкодять малюкам і лякають їхніх батьків. Нотка, яка дружить з усім птаством, ввічливо звернулася до хлопчика.

- *Як ви гадаєте, що вона йому каже?*
- *А як ви переконували б такого пошанувача музики?*
- *Якщо дуже хочеться, як у лісі можна слухати музику?*
- *Пригадайте, що можна почути в цю пору в лісі.*
- *Чи подобаються вам звуки літнього лісу?*
- *Поміркуйте, що втрачає той, хто не чує цих звуків.*

Джмелик теж не міг стояти осторонь, тим паче, побачивши, як інший хлопчик недбало розпалює багаття просто посеред зеленої трави, хоча зовсім поруч є спеціально обладнане для цього місце.

— Друже, — звернувся до нього Джмелик, — вогонь пропалює землю так, що на місці вогнища багато років нічого не росте. Для чого ж нам додаткова мертва пляма на землі, якщо поряд є спеціальне місце для багаття. Окрім того воно обкладене камінцями, щоб вогонь не поширився лісом. Розпалімо вогнище тут!

- *Пригадайте, як виглядають ті місця в лісі, де палили багаття. Як ви можете їх знайти?*
- *Дізнайтеся, чому на місці багаття багато років нічого не росте. (Підказка — пригадайте склад ґрунту).*
- *Ви помітили, що ще неправильно робить цей хлопчик?*

Так, він підпалює живі гілочки. На яких ще зеленіє листячко.

- *Чому цього не можна робити?*

Кожна гілочка, кожен листочок, квіточка, комашка — живі, дивовижні, неповторні. Вони дарують нам радість від споглядання такої краси. Тож подаруймо їм свою любов і турботу. А для вогнища треба збирати сухі гілки. Адже кожен турист знає, що добре горять лише сухі дрова та хмиз.

- *А хто ще з персонажів картини нехтує правилами поведінки у лісі?*
- *Що ви сказали б йому, аби переконати в тому, що не треба шкодити деревам?*
- *Чи траплялося вам спостерігати, як хтось псує рослини? Якою була ваша реакція?*

Проте, певно, кожен із вас колись зривав гарну ромашку, щоб подарувати матері, а може плів віночка з яскравих кульбабок.

- *Добре це чи погано? Поміркуйте разом із друзями та дорослими.*

Добре, що Джмелик і його друзі вчасно прийшли на галявину, і горе-туристи не встигли заподіяти рослинам і мешканцям лісу великої шкоди.

- *Ви помітили, хто ховається в кущах та під листочками? А в очереті край озера? А хто мешкає в озері?*

Поки друзі давали поради новим знайомим, Пензлик шукав гарну тиху місцинку, щоб вмотитися й малювати пейзаж. Але замість очікуваного затишку, натрапив на ціле звалище сміття.

- *Звідки ж воно взялося в цьому мальовничому куточку лісу?*

Культурні люди поважають і бережуть природу, тому завжди прибирають після себе. Дещо можна спалити, наприклад, брудні паперові серветки, картонні стаканчики. Залишки їжі без упаковки зазвичай закопують, щоб вони перетворилися на добрива. Поліетиленові упаковки, пластиковий одноразовий посуд або порожні пляшки обов'язково треба скласти в пакет і забрати з собою, щоб викинути в найближчого контейнера для збору пластику.

- *Уявіть собі, що трапиться, якщо кожна людина, яка завітає до лісу, залишить там порожню пляшку?*

Через місяць замість розлогих кущів та ніжних квітів височітимуть гори сміття. Доведеться нашим друзям прибрати на галявині, щоб можна було на ній відпочити.

- *А що зробили б ви, якби помітили в лісі порожню пластикову пляшку?*

Погляньте, як реагують лісові мешканці на те, що недобрі гості забруднюють їхній ліс.

- *Хто засмутився, як і Пензлик? А що ви відчули б, якби були на місці цих тваринок?*

Он їх скільки в лісі: і більших, і малесеньких...

- *Придивіться, що так захоплено розглядає Книжечка? Здогадалися?*

Мурашник! Поспостерігайте разом із дівчинкою за життям цих маленьких трудівників.

- *Чого в них можна навчитися?*

Пам'ятайте, що кожную живу істоту слід поважати, не треба втручатися в її справи й заважати. Тому спостерігати бажано здалека, щоб не потурбувати, не злякати комашку, пташку чи тваринку.

Якщо ви дотримуватиметеся цих нескладних правил, ліс залюбки відкриватиме вам свої таємниці.

Я бачу!

Нумо дізнаємося, чи спостережливі ви дослідники природи, і **пограємо в гру, яка називається "Я бачу"**. Ведучий дає завдання, що шукати. Той, хто першим побачив загадане, голосно вигукує: "Я бачу!" і показує.

Тож для початку знайдіть на картині смачні ягоди, їстівні та отруйні гриби, трьох равликів, трьох зайченят, двох метеликів. Упоралися? Тепер пропонуйте завдання одне одному. А потім у цю гру можна погратися в лісі або на березі річки.

На все добре, любі малята! Бажаємо вам гарного літа. Відпочивайте, спостерігайте, дбайте про природу!